

Veselības inspekcija

Daugavas peldvietas “Salaspils pilsētas peldvieta” ūdens apraksts

1.0 versija

Rīga, 2024

Satura rādītājs

Ievads	3
Peldvietu ūdens kvalitātes kritēriji	4
Peldvietu ūdens aprakstā lietotie termini un saīsinājumi	6
1. Vispārīga informācija un peldvietas ūdens kvalitāte	8
1.1. Peldvietas vispārējs apraksts	8
1.2. Peldvietas izvēles pamatojums un monitoringa punkta atrašanās vieta	10
1.3. Peldvietas ūdens kvalitāte	13
2. Fizikāli ģeogrāfiskais, hidroloģiskais un piekrastes raksturojums	15
2.1. Daugavas upes fizikāli ģeogrāfiskais raksturojums	15
2.2. Salaspils peldvietas piekrastes zonas apraksts un zemes lietošanas veidi.....	16
2.3. Daugavas upes un Rīgas HES ūdenskrātuves hidroloģisko īpašību raksturojums	17
3. Hidroķīmiskās un ekoloģiskās kvalitātes raksturojums	18
4. Piesārņojuma avotu raksturojums	19
5. Makroaļģu un fitoplanktona aļģu, t.sk. zilaļģu izplatīšanās iespējas	21
Secinājumi	22
Izmantotie informācijas avoti	23
1.pielikums. Zemes lietojuma veidi Daugavas upes Salaspils peldvietas augštecē un apkārtnē.....	24
2.pielikums. Punktveida piesārņojuma slodze Daugavas upes apkārtnē pirms un ap Salaspils peldvietu.....	25

Ievads

Latvija ir bagāta ar ūdeņiem, un liela daļa ezeru un upju, kā arī jūras piekraste vasarā tiek izmantota atpūtai un peldēšanai. Ūdens kvalitāte ir viens no būtiskākajiem vides faktoriem, kas ietekmē cilvēku veselību tiem peldoties. Rekreācijai izmantojamo ūdeņu kvalitātes uzlabošana – tas ir gan visu to pašvaldību mērķis, kuru pārziņā ir peldvietu apsaimniekošana, gan arī valsts pārvaldes institūciju mērķis, kuras nodarbojas ar sabiedrības veselības un vides aizsardzības politikas jautājumiem. Labas kvalitātes peldūdeņi ir nozīmīgs katra iedzīvotāja dzīves kvalitāti ietekmējošs faktors. *Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2006/7/EK (2006.gada 15.februāris) par peldvietu ūdens kvalitātes pārvaldību un Direktīvas 76/160/EEK atcelšanu* (turpmāk – Direktīva 2006/7/EK) nosaka, ka katrā peldvietā, kurā peldas liels skaits cilvēku, ir jāsasniedz vismaz pietiekama ūdens kvalitāte. To, kāds peldētāju skaits ir uzskatāms par „lielu” vietējiem apstākļiem, nosaka par peldūdeņu pārvaldību atbildīgā institūcija – Veselības inspekcija sadarbībā ar vietējām pašvaldībām. Šobrīd Latvijā ir noteiktas 59 oficiālas peldvietas, kuras ir apstiprinātas 2017. gada 28. novembra Ministru kabineta noteikumu Nr. 692 „Peldvietas izveidošanas, uzturēšanas un ūdens kvalitātes pārvaldības kārtība” (turpmāk – Noteikumi Nr. 692) 1. un 2. pielikumā. Šajās peldvietās tiek veikts ūdens kvalitātes monitorings un kvalitātes novērtēšana atbilstoši Direktīvas 2006/7/EK prasībām.

Direktīva 2006/7/EK nosaka, ka katras peldvietas ūdenim ir jāizstrādā ūdens apraksts. Šī prasība ir ieviesta nacionālajā likumdošanā ar Noteikumiem Nr. 692. Saskaņā ar normatīvā akta prasībām, ūdens apraksti ir jāizstrādā Veselības inspekcijai sadarbībā ar valsts sabiedrību ar ierobežotu atbildību “Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs”. Tie var attiekties uz atsevišķu peldvietu ūdeņiem vai uz viena ūdens objekta, kuri izdalīti atbilstoši Ūdens struktūrdirektīvas prasībām¹, blakus esošu peldvietu ūdeņiem. Pēc savas būtības ūdens apraksti ir kā daļa no upju sateces baseinu apgabalu pārvaldības plāniem, kuri izstrādāti saskaņā ar Ūdens struktūrdirektīvas prasībām.

Ūdens apraksts ietver detalizētu to faktoru analīzi, kas ietekmē vai varētu ietekmēt peldvietu ūdens kvalitāti ar mērķi paredzēt nepieciešamos pārvaldības pasākumus, kas ļautu nelabvēlīgo ietekmi novērst un peldvietām sasniegt vismaz pietiekamu ūdens kvalitāti četru kvalitātes klašu skalā – izcila kvalitāte, laba kvalitāte, pietiekama kvalitāte, zema kvalitāte. Vienlaikus veicamo pārvaldības pasākumu mērķis ir veicināt izcilas un labas ūdens kvalitātes peldvietu skaita palielināšanos. Normatīvie akti min šādus pārvaldības pasākumus attiecībā uz peldvietu ūdeni:

- peldvietu ūdens monitorings;
- peldvietu ūdens kvalitātes novērtēšana;
- peldvietu ūdens klasificēšana;

¹ Directive 2000/60/EC of the European Parliament and of the Council of 23 October 2000 establishing a framework for Community action in the field of water policy (Water Framework Directive)

- tā piesārņojuma iemeslu noteikšana un novērtēšana, kas var ietekmēt peldvietu ūdeņus un pasliktināt peldētāju veselību;
- sabiedrības informēšana;
- pasākumu veikšana, lai novērstu peldētāju pakļaušanu piesārņojumam;
- pasākumu veikšana, lai samazinātu piesārņojuma risku.

Ūdens apraksts tiek pārskatīts atbilstoši Noteikumu Nr. 692. 33. punktam:

- ne retāk kā reizi četros gados, ja peldvietas ūdens ir klasificēts kā labas kvalitātes ūdens;
- ne retāk kā reizi trijos gados, ja peldvietas ūdens ir klasificēts kā pietiekamas kvalitātes ūdens;
- ne retāk kā reizi divos gados, ja peldvietas ūdens ir klasificēts kā zemas kvalitātes ūdens;
- ja peldvietas ūdens ir klasificēts kā izcilas kvalitātes ūdens, ūdens aprakstu pārskata un, ja nepieciešams, atjauno tikai tad, ja ūdens kvalitāte mainās uz labu, pietiekamu vai zemu.

Daugavas “Salaspils pilsētas peldvietas” ūdens aprakstu ir izstrādājuši Veselības inspekcijas Sabiedrības veselības departamenta Vides veselības nodaļas speciālisti sadarbībā ar VSIA Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centra Ūdens daļas (turpmāk - LVGMC) un Salaspils pašvaldības speciālistiem.

Peldvietu ūdens kvalitātes kritēriji

Atbilstoši Direktīvas 2006/7/EK prasībām, peldvietu ūdens kvalitāti vērtē pēc mikrobioloģiskās kvalitātes kritērijiem, kā arī ņem vērā zilaļģu masveida savairošanos peldvietā, ja tāda ir notikusi. Līdz ar to arī peldvietu ūdens apraksti vispirms ir vērsti uz to, lai saprastu, cik liela ir iespēja peldvietā nonākt fekālajiem notekūdeņiem, kā arī novērtēt faktoros, kas var veicināt zilaļģu masveida savairošanos – t.s. ūdens „ziedēšanu”.

Kā fekālā piesārņojuma indikatori ir izvēlēti *Escherichia coli* (turpmāk - *E. coli*) un zarnu enterokoki. Peldvietas ūdens kvalitātes novērtēšana tiek veikta divos etapos:

- operatīvais novērtējums pēc katras paraugu ņemšanas reizes²;
- peldvietas ūdens kvalitātes novērtējums ilglaicīgā perspektīvā kopumā, kuras mērķis ir noteikt pastāvīgos riskus, kas pasliktina vai var pasliktināt ūdens kvalitāti un apdraudēt cilvēka veselību.

Veicot operatīvo novērtējumu, vērtē mikrobioloģisko rādītāju robežlielumu pārsniegumus katrā individuālajā ūdens paraugā, lai pieņemtu lēmumu par peldēšanās aizliegšanu vai ieteikšanu nepeldēties. Peldvietas ūdens kvalitātes operatīva novērtēšana pamatojas uz eksperta slēdzieni par mikrobioloģiskā piesārņojuma lielumu un raksturu:

² Direktīva 2006/7/EK neprasa peldvietu kvalitātes operatīvu novērtēšanu, tāpēc tiek piemēroti izstrādātie nacionālie kritēriji, lai papildus aizsargātu peldētāju veselību

- **peldēties nav ieteicams**, ja *E. coli* skaits ir lielāks par 1000, bet nepārsniedz 3000 mikroorganismu šūnas 100 ml ūdens un/vai zarnu enterokoku skaits pārsniedz 300, bet nepārsniedz 500 mikroorganismu šūnas 100 ml ūdens;
- **peldēties aizliegts**, ja *E. coli* skaits ir lielāks par 3000 mikroorganismu šūnām 100 ml ūdens un/vai zarnu enterokoku skaits pārsniedz 500 mikroorganismu šūnas 100 ml ūdens.

Peldēšanās nav pieļaujama, ja ūdenī ir vērojama arī pārmērīga zilaļģu savairošanās.

Iekšzemes ūdeņu (upju, ezeru, ūdenskrātuvju u.c.) peldvietu ūdens kvalitātes ilglaicīgais novērtējums ir jāveic atbilstoši Direktīvas 2006/7/EK un Noteikumu Nr. 692 prasībām, ņemot vērā pēdējo četru peldsezonu datus un piemērojot statistiskās analīzes kritērijus, kas norādīti 1.tabulā.

1. tabula. Iekšzemes ūdeņu peldvietu ilglaicīgās kvalitātes kritēriji ³

N.p. k.	Rādītājs	Izcila kvalitāte	Laba kvalitāte	Pietiekama kvalitāte
1.	Zarnu enterokoki (KVV/100 ml)	200 ⁽¹⁾	400 ⁽¹⁾	330 ⁽²⁾
2.	<i>Escherichia coli</i> (KVV/100 ml)	500 ⁽¹⁾	1000 ⁽¹⁾	900 ⁽²⁾

Piezīmes: KVV – kolonijas veidojošās vienības

⁽¹⁾ Pamatojoties uz 95.procentiles novērtēšanu

⁽²⁾ Pamatojoties uz 90.procentiles novērtēšanu

Neatbilstoša peldvietas ūdens ilglaicīgā kvalitāte liecina, ka peldvietas ūdens kvalitāte var epizodiski pasliktināties, jo ir kaut kādi pastāvīgi nelabvēlīgi faktori, kas to ietekmē.

³ Ministru kabineta 28.11.2017. noteikumi Nr. 692 "Peldvietas izveidošanas, uzturēšanas un ūdens kvalitātes pārvaldības kārtība", 5.pielikums

Peldvietu ūdens aprakstā lietotie termini un saīsinājumi

Eitrofikācija – augu barības vielu (biogēnu) daudzuma palielināšanās dabisko procesu rezultātā vai cilvēka darbības ietekmē.

Ekoloģiskās un ķīmiskās kvalitātes rādītāji – ūdensobjekta hidroloģiskās, bioloģiskās, fizikālās un ķīmiskās īpašības, pēc kuru kvantitatīvajām vai kvalitatīvajām vērtībām var spriest par ūdeņu kvalitāti.

Izkliedētais piesārņojums – piesārņojums, kad no piesārņojošā objekta ūdenstilpē vielas ieplūst nevis kādā konkrētā punktā, bet ir izkliedētas gar ūdenstilpes krastiem. Izkliedētais piesārņojums aptver plašas teritorijas, un tas ir saistīts ar urbanizētajām teritorijām, satiksmi, atmosfēras piesārņojumu un lauksaimniecības zemes izmantošanu. Izkliedētā piesārņojuma apjomus nosaka un ietekmē galvenokārt zemes lietošanas veidi teritorijā, kā arī centralizētai notekūdeņu savākšanas un attīrīšanas sistēmai nepieslēgto iedzīvotāju radītais piesārņojums.

Monitorings – regulāri novērojumi laikā un telpā, saskaņā ar noteiktu programmu un pēc vienotas metodikas, kuru mērķis ir sekot kāda procesa norisei.

Monitoringa vieta – vieta peldvietu ūdeņos, kur tiek ņemti ūdens paraugi un kur tiek gaidīta lielākā daļa peldētāju, un/vai kur ir paredzams lielākais piesārņojuma risks saskaņā ar peldvietas ūdens aprakstu.

Piesārņojums attiecībā uz peldūdeņiem ir mikroorganismu un/vai citu organismu piesārņojums vai atkritumi, kas ietekmē peldvietu ūdens kvalitāti un rada apdraudējumu peldētāju veselībai.

"Peldēties atļauts" – ūdens kvalitāte atbilst normatīvajos aktos noteiktajām ūdens kvalitātes prasībām. Peldēties var droši.

"Peldēties nav ieteicams" – jāuztver kā brīdinājums, ka ūdens kvalitāte konkrētajā vietā neatbilst kādam no kvalitātes kritērijiem. Šādās vietās nevajadzētu peldēties bērniem, vecākiem cilvēkiem un cilvēkiem ar imūnsistēmas vai citām nopietnām veselības problēmām.

"Peldēties aizliegts" – pastāv liela iespēja, ka peldūdenī var atrasties, vai atrodas slimības izraisošie mikroorganismi, vai ir peldētāju veselību apdraudošs ķīmiskais piesārņojums, vai arī ūdenstilpē var būt vai ir konstatēta pārmērīga zilaļģu savairošanās.

Peldvieta – peldēšanai paredzēta labiekārtota vieta vai arī jebkura vieta jūras piekrastē un pie iekšzemes ūdeņiem, kurā peldēšanās ir droša un nav aizliegta un kuru iedzīvotāji izmanto atpūtai peldsezonas laikā.

Peldsezona – peldēšanai labvēlīga sezona, kuru nosaka attiecīgi laika apstākļi un kurā ir gaidāms liels peldētāju skaits. Latvijā peldsezona ir no 15.maija līdz 15. septembrim.

Pludmale – jūras, ezera vai upes krasta teritorija starp ūdens līmeni un vietu, kur sākas dabiskā sauszemes veģetācija.

Peldvietas ūdens – jūras piekrastes ūdeņu un iekšzemes ūdeņu teritorija peldvietā, kuru iedzīvotāji izmanto peldēšanai.

Punktveida piesārņojums – piesārņojums, ko rada objekts, piesārņojošās vielas un notekūdeņus novadot konkrētā ekosistēmas punktā. Ūdens piesārņojuma punktveida avoti ir notekūdeņu izplūdes no pilsētām un citām apdzīvotām vietām vai ražošanas uzņēmumiem, kas tiek ievadīti ūdenstecēs vai ūdenstilpnēs, dažādu produktu lokālas izplūdes avāriju gadījumos, piemēram, naftas produktu noplūde no cauruļvadiem, kā arī piesārņotas vietas.

Sateces baseins – teritorija, no kuras upe un tās pietekas vai ezers saņem ūdeni.

Virszemes ūdensobjekts (ŪO) – nodalīts un nozīmīgs virszemes ūdens hidrogrāfiskā tīkla elements: ūdenstece (upe, strauts, kanāls vai to daļa), ūdenstilpe (ezers, dīķis, ūdenskrātuve vai to daļa), kā arī pārejas ūdeņi vai piekrastes ūdeņu posms.

"**Zilaļģu izplatīšanās**" ir pārmērīga zilaļģu savairošanās (t.s. ūdens „ziedēšana”), aļģēm ūdenī veidojot biezu, netīri zilganzaļu masu, putas vai „paklāja” veidā sedzot ūdens virsmu.

2.tabula. Peldvietu ūdens aprakstā biežāk lietotie saīsinājumi

Saīsinājums	Skaidrojums
ES	Eiropas Savienība
MK	Ministru kabinets
LVĢMC	Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs
NAI	Notekūdeņu attīrīšanas iekārta
UBA	Upju baseinu apgabals

1. Vispārīga informācija un peldvietas ūdens kvalitāte

1.1. Peldvietas vispārējs apraksts

Saskaņā ar Noteikumiem Nr. 692 Salaspils pilsētas peldvieta ir iekšzemes peldvieta un tajā tiek veikts no valsts budžeta līdzekļiem apmaksāts peldūdens monitorings kopš 2023. gada peldsezonas. Vispārējs peldvietas apraksts iekļauts 3. tabulā.

3. tabula. Vispārīga informācija par Daugavas “Salaspils pilsētas peldvietu”

Peldvietas nosaukums	Daugavas upes “ Salaspils pilsētas peldvieta ”
Peldvietas atrašanās vieta	Salaspilī Rīgas HES ūdenskrātuves dambim piegulošajā teritorijā Daugavas labajā krastā, Zviedru iela 9. Peldvieta atrodas AS “Latvenergo” īpašumā esošajā un Salaspils novada domei nomā nodotajā Rīgas HES dambim piegulošajā teritorijā Daugavas labajā krastā un ietver sevī labiekārtotu sauszemes daļu un ūdens daļu, ko cilvēki izmanto atpūtai pie ūdens peldsezonas laikā. Piebraucamais ceļš ved pa dambi. No dambja līdz pašai peldvietai ir šķembots piebraucamais ceļš. Uzbraucot uz dambja ir barjera, kuru operatīvajam transportam atver A/S Latvenergo dispečers. Ir vieta, lai operatīvais transports veiktu apgriešanās manevrus.
Administratīvā teritorija	Latvija, Salaspils
Koordinātes	Z platumums 56°50'48.4'', A garums 24°20'37.2'' ETRS89 sistēmā: 56.847; 24.3378
Peldvietas EIONET ID	LV00780121101
Ūdensobjekta (ŪO) kods un nosaukums	E048SP
Pludmales/ piekrastes zonas garums	290 m
Peldvietas maksimālais dziļums	1,8 m; ~ 1,8 m dziļumā ir izvietotas 15 bojas, atstarpe starp tām 10 m. Pirms boju izvietojanas tiek izmērīts ūdens dziļums.
Gultne	Peldvietai ir drošs smilšu reljefs, peldēšanai labvēlīgs hidroloģiskais režīms
Maksimālais peldētāju skaits peldsezonas laikā (dienā)	Lai gan informācija par Daugavas “Salaspils pilsētas peldvietu” vidējo un maksimālo apmeklētāju skaitu dienā peldsezonas laikā nav pieejama, peldvieta ir vietējo iedzīvotāju bieži apmeklēta, ne tikai peldsezonas laikā.
Labiekārtojuma raksturojums	Sabiedriskā transporta - autobusa pietura ir 850 m attālumā no peldvietas. Autostāvvietā apmeklētājiem ~ 400 m attālumā no peldvietas. Ir velo statīvi peldvietas teritorijā. Līdz peldvietai var nokļūt pa gājēju celiņiem. Peldvietā ir

	ģērbtuves, tualetes, atkritumu urnas. Ir izveidots atsevišķs peldēšanās sektors bērniem, kas norobežots ar bojām un dziļums nepārsniedz 70 cm. Peldvietas piegulošajā teritorijā ir aktīvās atpūtas zona un citas funkcionālās zonas skat.1.2. sadaļu.
Glābšanas dienests	Tieši pie peldvietas ir glābšanas dienesta ēka. Tā ir labi pamanāma. Glābēji strādā katru dienu peldsezonas laikā no plkst. 9.00-21.00. Glābēju rīcībā ir ar speciālajiem skaņas un gaismas signāliem aprīkota glābēju laiva, kā arī primārajiem glābšanas darbiem nepieciešamais aprīkojums.
Peldvietas juridiskais statuss	Publiskā peldvieta
Atbildīgā pašvaldība, Kontaktinformācija	Salaspils novada pašvaldības iestāde “Komunālais dienests”, Rīgas iela 115 k-1, Salaspils, komunalais.dienests@salaspils.lv
Atbildīgā institūcija par peldvietu ūdens uzraudzību un kontroli, Kontaktinformācija	Veselības inspekcija, Vides veselības nodaļa, Klijānu ielā 7, Rīga Tālr. 67081546 E-pasts: vide@vi.gov.lv
Peldvietas apraksts izveidots	2024. gadā
Peldvietas apraksta plānotā pārskatīšana	2027. gadā

Informācija par peldvietu ir iekļauta arī informācijas stendā, kas atrodas peldvietas teritorijā (skatīt 1. attēlu). Stendā ir iezīmēta peldvietas funkcionālo zonu shēma kartē, atzīmēti dažādi interešu punkti kā, piemēram, peldvietas dežuranta jeb glābšanas dienesta atrašanās vieta, norādīts glābšanas dienesta tālruņa numurs 112 un pašvaldības policijas tālruņa numurs u.c. informācija. Glābšanas dienests Salaspils peldvietā peldsezonas periodā strādā no plkst. 9.00-21.00. Peldvietas kopskats redzams titullapas un 2. attēlā, labiekārtojuma elementi 3.attēlā.

1. attēls. Salaspils peldvietas informācijas stends (avots: Salaspils novada pašvaldība)

2.attēls. Salaspils pilsētas pludmale (avots: Salaspils novada pašvaldība)

3. attēls. Salaspils peldvietas velostaīvi, tualetes (avots: Salaspils novada pašvaldība)

Uzturoties Salaspils pilsētas peldvietā, ir jāievēro arī Salaspils domes saistošie noteikumi par sabiedrisko kārtību Salaspils novada pašvaldības teritorijā un 2016. gada 25. maija “Salaspils pilsētas peldvietas izmantošana un uzturēšanas noteikumi”⁴.

1.2. Peldvietas izvēles pamatojums un monitoringa punkta atrašanās vieta

Salaspils peldvieta atrodas Salaspilī Rīgas HES ūdenskrātuves dambim piegulošajā teritorijā Daugavas labajā krastā, Zviedru ielā 9 (Skat. 4. un 5.att.).

⁴ <https://salaspils.lv/lv/node/1629>

4.attēls. Salaspils pilsētas peldvietas atrašanās vieta Rīgas HES ūdenskrātuvē un norobežojums ar bojām (avots: Salaspils novada pašvaldība)

Pateicoties izveidotajai infrastruktūrai līdz peldvietai ir ērti nokļūt pa gājēju ceļiem, arī ar velosipēdiem. Ir nodrošināts piebraucamais ceļš transporta līdzekļiem dienesta pienākumu veikšanai caur hidroelektrostacijas teritoriju. Infrastruktūras objekti ir pieejami personām ar kustību traucējumiem un personām ar bērnu ratiņiem (izbraucami ceļi, uzbrauktuves).

Peldvietai ir stabila smilts gultne un neliela smilšu zona (~ 50 cm platumā), gultnei ir neliels slīpums, nav stāvu krastu. Laikā, kad hidroelektrostacijā tiek samazināts ūdens līmenis, tiek veikti gultnes tīrīšanas darbi. Aptuveni 1,8 metru dziļumā peldvieta no pārējās upes ir norobežota ar bojām un papildus ir ierīkots arī atsevišķs peldēšanās sektors bērniem.

Peldvietas piegulošajā teritorijā ir izveidota arī aktīvās atpūtas zona (1), kultūrvēstures zona (2), mierīgās atpūtas zona (3), pikniku zona (5) (skat. 5., 6., 7. un 8. att.).

5. attēls. Salaspils pilsētas peldvietas funkcionālais zonējums (avots: Salaspils novada pašvaldība)

Salaspils peldvieta ir labiekārtota un tajā tiek uzturēta kārtība un tīrība. Atkritumu tvertnes ir izvietotas visā teritorijā. Peldsezonas laikā atkritumu urnas tiek iztukšotas katru otro dienu. Netālu no peldvietas atrodas 10 ģērbtuves, divas stacionārās tualetes. Stacionārās tualetes ir pieslēgtas pilsētas centralizētajai kanalizācijas sistēmai

Pie izejām un uz stendiem izvietotas informatīvas aizlieguma zīmes par aizliegumu peldināt dzīvniekus, kontroles laikā dzīvnieki peldvietas teritorijā nav konstatēti, prasību uzrauga arī glābēji.

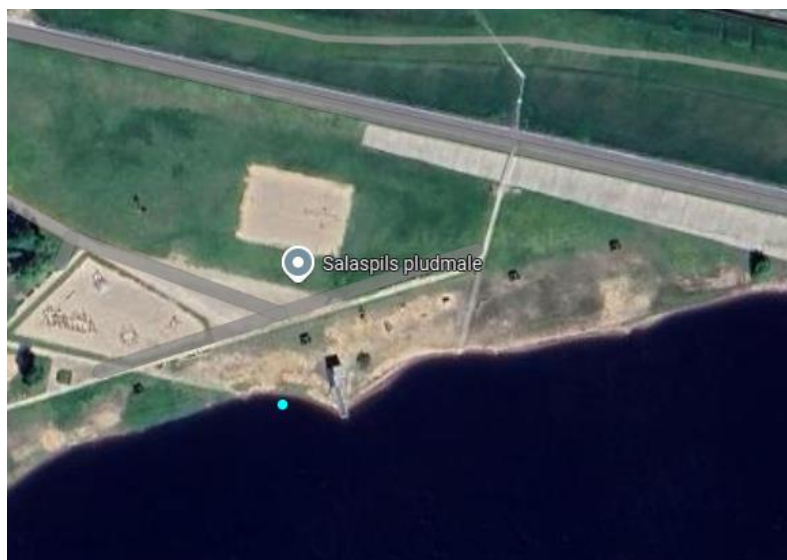

6. attēls. Salaspils peldvietas aktīvās atpūtas zona (avots: visit.salaspils.lv)

7. un 8. attēls. Salaspils peldvietas atpūtas zonas un glābēju/dežurantu ēka (avots: Salaspils novada pašvaldība)

Salaspils peldvietas monitoringa punkts atrodas aptuveni 7 m no krasta līnijas un tā ģeogrāfiskās koordinātes ir Z platums $56^{\circ}50'47.5''$, A garums $24^{\circ}20'35.3''$ (skat. 9.att.).

9. attēls. Ūdens paraugu ņemšanas vieta Salaspils peldvietā
(avots: VI; Googlemaps.com)

1.3. Peldvietas ūdens kvalitāte

Peldvieta ir Inspekcijas uzraudzības objekts kopš 2023. gada 15. maija. Inspekcija ir veikusi vienu plānveida kontroli peldvietā (31.07.2024.), kā arī vienu peldvietas apskati (24.05.2024), lai veiktu priekšlikumu izpildes kontroli. Papildus Inspekcija peld sezonā katru mēnesi ņem ūdens paraugu mikrobioloģiskajām analīzēm un veic peldūdens vizuālos novērojumus.

Pēc operatīvās mikrobioloģiskās kvalitātes novērtējuma datiem 2023. gada peld sezonā Salaspils peldvietā nebija noteikts neviens ierobežojums peldēties un ūdens kvalitāte bija vērtējama kā laba. 2024. gadā no 2. augusta līdz 5. augustam ieskaitot peldvietā bija noteikts ieteikums nepeldēties paaugstinātu zarnu enterokoku rādītāja dēļ, bet pēc atkārtotas paraugu ņemšanas un analīzes ierobežojums tika atcelts (skatīt 4. tabulu).

4. tabula. Operatīvās mikrobioloģiskās kvalitātes novērtējums un noteiktie ierobežojumi Salaspils peldvietā

Gads	Paraugu skaits	Neatbilstošu paraugu skaits	Piezīmes
2023	5	0	Peldēties bija atļauts visu peld sezonu
2024	7	1	Vienu reizi peld sezonā uz 4 dienām noteikts “peldēties nav ieteicams” ierobežojums
2024	Vizuāli novērojumi	Vizuāli novērojumi	Vienu reizi peld sezonā uz 15 dienām* noteikts “peldēties nav ieteicams” ierobežojums dēļ zilaļģēm

* no 27. augusta līdz 10. septembrim ieskaitot.

Atbilstoši Noteikumu Nr. 692 un Direktīvas 2006/7/EK prasībām, peldvietu ūdens ilglaicīgās kvalitātes klasifikāciju veic, ņemot vērā datus par pēdējiem četriem gadiem. Salaspils peldvietā ūdens kvalitātes monitorings tika uzsākts 2023. gadā, līdz ar to ilglaicīgās ūdens kvalitātes klasi saskaņā ar Noteikumu Nr. 692 32. un 33. punktu vēl nevar noteikt nepietiekama datu daudzuma dēļ. Ilglaicīgā ūdens kvalitāte tiks noteikta pēc 2026. gada peldsezonas, kad būs pieejami četru peldsezonu dati.

Šajā aprakstā ievietota informācija par peldūdens operatīvo kvalitāti un situācija par ilglaicīgo kvalitāti līdz 2024.gada peldsezonai, to ieskaitot. Turpmākajos gados aktualizētā informācija par peldūdens operatīvo kvalitāti un aktuālais peldvietu ilglaicīgās ūdens kvalitātes novērtējums būs skatāms Veselības inspekcijas mājaslapā: <https://www.vi.gov.lv/lv/aktualais-peldvietu-ilglaicigas-udens-kvalitates-novertejums>

2. Fizikāli ģeogrāfiskais, hidroloģiskais un piekrastes raksturojums

2.1. Daugavas upes fizikāli ģeogrāfiskais raksturojums

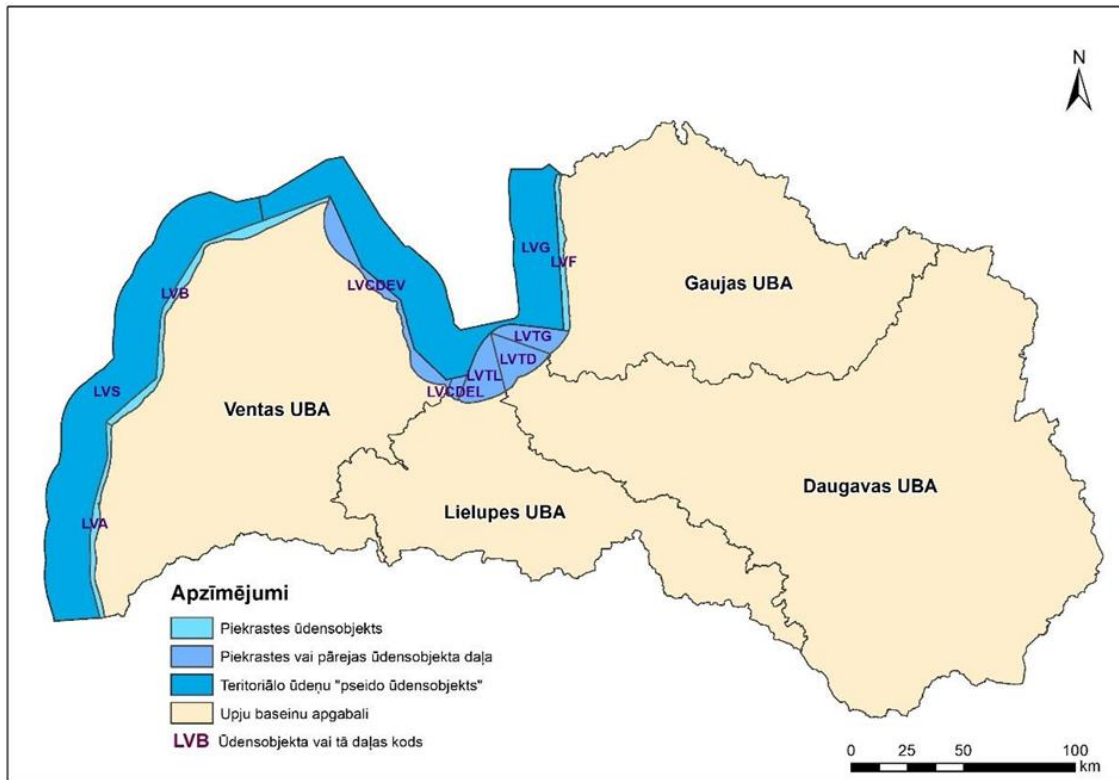
Salaspils pilsētas peldvieta atrodas Daugavas upju baseina apgabalā (skat. 10.att.). Tajā atrodas 18 oficiālās peldvietas. Salaspils pilsētas peldvieta atrodas pie Rīgas ūdenskrātuves krasta hidroelektrostacijas – Rīgas HES tuvumā. Rīgas HES ūdenskrātuve ir klasificēta kā stipri pārveidots ezeru ūdensobjekts **E048SP** (platība 281 km²). ŪO E048SP pieder 6.ezeru tipam – seklam brūnūdens ezeram ar augstu ūdens cietību.

Rīgas HES darbības dēļ Rīgas ūdenskrātuvē notiek ūdens līmeņa pazemināšana un gadījumos, kad tas tiek veikts, peldvietas uzturētājs laicīgi tiek informēts. Salaspils peldvietas tuvumā kuģošanas līdzekļi netiek izmantoti intensīvi.

HES darbība būtiski ietekmē ŪO, maina tā īpašības no ritrālas uz potomālu upi, kā arī lielās ūdenskrātuves pēc to īpašībām vairāk līdzinās ezeru ekosistēmai. Kā arī straujās ūdenslīmeņa svārstības, kas izriet no sistēmas lietošanas un uzturēšanas darbu nepieciešamības, neļauj Daugavas upē izveidoties un pastāvēt dabiskiem apstākļiem atbilstošam zoobentosam, ūdens augiem, krastu un nogāžu apaugumam.

Daugava ir lielākā upe Latvijā un viena no desmit lielākajām upēm Baltijas jūras baseinā. Daugava tek cauri visai Latvijas teritorijai no austrumiem uz rietumiem un ietek Baltijas jūras Rīgas līcī. Daugavas UBA teritorijai ir raksturīgs paugurains reljefs, kas mijas ar līdzenumiem un ietver vairākas zemienes (Austrumlatvijas un Viduslatvijas) un augstienes (Latgales, Augšzemes un Alūksnes). Daugavas upju baseinu apgabalu veido 64 upju ūdensobjekti un 181 ezeru ūdensobjekts, kas ir ~32% no upju ūdensobjektu un ~70% no ezeru ūdensobjektu kopskaita Latvijā.

Daugavas UBA klimata iezīmes ir saistītas ģeogrāfisko novietojumu. Ir vērojams nevienmērīgs nokrišņu sadalījums, ko ietekmē gan valdošo vēju virziena maiņas atšķirīgos gadalaikos, gan reljefs. Ievērojami lielāks nokrišņu daudzums ir apgabala rietumu daļā – Lielās Juglas un Ogres baseinos, kā arī Vidzemes augstienes ziemeļrietumu nogāzēs. Saskaņā ar klimatiskās normas (1981.-2010. g.) aprēķiniem, Daugavas UBA vidējā nokrišņu summa gadā mainās no 759 mm Alūksnē līdz 629 mm Rēzeknē. Kopumā Daugavas upju baseinu apgabala daļā, kas atrodas tuvāk jūrai, ziemas ir siltākas, bet vasaras vēsākas. Savukārt apgabala daļā, kas atrodas tālāk no jūras, vasaras ir karstākas, bet ziemas – aukstākas. Lielākais nokrišņu daudzums ir vērojams apgabala rietumu daļā.

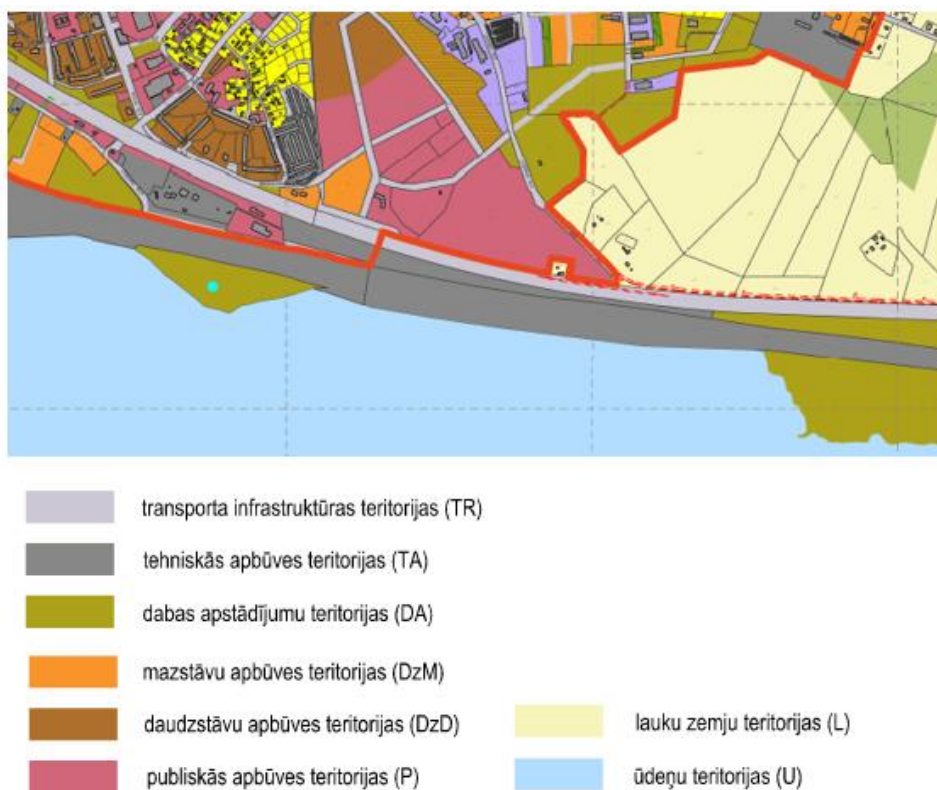
10. attēls. Upju baseinu apgabalu un tiem piederīgo piekrastes un pārejas ūdensobjektu un teritoriālo “pseido ūdensobjektu” novietojums Latvijā (avots: LVĢMC)

2.2. Salaspils peldvietas piekrastes zonas apraksts un zemes lietošanas veidi

Daugavas UBA meža zemes ar citām dabiskajām teritorijām aizņem 47%, lauksaimniecības zemes 45%, no tiem 27% aramzemes, ūdeņi 3%, purvi 3% teritorijas, urbanizētās teritorijas 1%.

Daugavas krasti ir ar dabīgu apaugumu, bet pilsētās vietās ir nostiprināti ar betona plāksnēm. Iedzīvotāju izvietojums upju baseinu apgabala 14 teritorijās ir nevienmērīgs. Lielākā daļa – 52,8% no visiem tā iedzīvotājiem dzīvo Rīgā.

Pēc Salaspils teritorijas plānojuma Salaspils peldvieta atrodas pilsētas vidē ar dzīvojamo māju un publiskās apbūves teritoriju un tieši peldvietas sauszemes zona pēc apkārtējās teritorijas lietojuma veida atbilst dabas apstādījumu teritorijai, kas robežojās ar tehniskās apbūves (HES) teritoriju, transporta infrastruktūras teritoriju (skat. 11. attēlu un 1. pielikumu).

11. attēls. Salaspils teritorijas funkcionālais zonējums ap Salaspils peldvietu. Peldvieta kartē atzīmēta ar zilo punktu (avots: geolattvija.lv)

2.3. Daugavas upes un Rīgas HES ūdenskrātuves hidroloģisko īpašību raksturojums

Salaspils pilsētas peldvieta atrodas Daugavas posmā no Ķeguma HES līdz Rīgas HES jeb **Rīgas ūdenskrātuvē** (ūdensobjekta kods - E048SP), kuras lielākā pieteka ir Ogres upe.

Sākoties Latvijas teritorijai, Daugavas platums ir ap 200 m. Posmā starp Krāslavu un Daugavpili, Daugavai ir 10 meandri ar krasta kraujām un terasēm, leļpus Daugavpils upes krasti ir lēzeni, gultne – smilšaina. Leļpus Aiviekstes ietekas atrodas trīs ūdenskrātuves – 15 Pļaviņu (34,9 km²), Ķeguma (24,9 km²) un Rīgas (42,2 km²), kas lielā mērā nosaka upes hidroloģisko režīmu. Raksturīgas ūdenslīmeņa svārstības HES darbības rezultātā, kas ietekmē arī ūdens līmeni pieteku leļtecē.

Daugavas baseina notece ir 20,45 km³. Ilggadējais vidējais noteces slānis, kas ir saistīts ar nokrišņu daudzumu un iztvaikošanas apjomu mainās plašā amplitūdā. Procentuāli lielāko gada noteces daļu veido palu notece. Daugavas kritums Latvijas teritorijā ir 99 m un relatīvais kritums – 0,3 m/km. Daugavā caurplūdums gada laikā mainās no 63,3 līdz 1700 m³/s, vidējais caurplūdums no 377 līdz 588 m³/s.

Daugavas UBA upēm un ezeriem ir raksturīgi augsti pavasara pali, vasaras-rudens lietūs pali un vasaras un ziemas mazūdens periodi. Upēs maigās ziemās un atkušņu periodos ir novērojami ziemas pali ar ledus un/vai vižņu sastrēgumiem.

3. Hidroķīmiskās un ekoloģiskās kvalitātes raksturojums

Latvijā ir tikai viens dzeramā ūdens ieguvei izmantojamais virszemes ūdens avots – Rīgas HES ūdenskrātuve, kas atrodas Daugavas upju baseinu apgabalā, ūdensobjektā E048SP - Rīgas HES ūdenskrātuve.

ŪO E048SP ietilpst divas virszemes ūdeņu kvalitātes monitoringa stacijas – *Daugava, augšpus Ogres* un *Rīgas ūdenskrātuve, 1.0 km leļpus Lipšiem*, kas ir tuvākā stacija Salaspils pilsētas peldvietai. *Rīgas ūdenskrātuvē, 1.0 km leļpus Lipšiem* veic ekoloģiskās kvalitātes monitoringu, kā arī nosaka ķīmisko kvalitāti ūdenī un biotā (zivīs un gliemjos), kā arī veic prioritāro un bīstamo vielu monitoringu sedimentos.

Upju ŪO ekoloģiskā kvalitāte/potenciāls tiek skatīts pēc trīs kvalitātes elementu grupām: bioloģiskie (makrozoobentoss, fitobentoss, fitoplanktons, makrofīti), vispārīgie fizikāli ķīmiskie (kopējais slāpeklis, kopējais fosfors, caurredzamība ar Seki disku, varš, cinks) un hidromorfoloģiskie (hidroloģiskā režīma izmaiņas, morfoloģiskās izmaiņas) kvalitātes elementi, kur noteicošais ir bioloģisko kvalitātes elementu novērtējums.

Lielākā daļa (59%) Daugavas UBA upju ŪO pieder vidējai ekoloģiskās kvalitātes/potenciāla klasei, 24% upju ŪO atbilst labai ekoloģiskai klasei, augstu ekoloģisko kvalitāti nav sasniedzis neviens Daugavas UBA upju vai ezeru ŪO.

Monitoringa stacijā 1,0 km leļpus Lipšiem pēc 2022. un 2023. gada datiem noteikto virszemes ūdeņu ekoloģiskās kvalitātes vērtējumu skatīt 5. tabulā.

5. tabula. Virszemes ūdeņu ekoloģiskās kvalitātes vērtējums ūdensobjektam E048SP, stacijā - Rīgas ūdenskrātuve, 1.0 km leļpus Lipšiem, pēc 2022. un 2023. gada datiem (LVGMC)

Gads	ŪO tips	Bioloģiskās kvalitātes kopvērtējums	O ₂ , mg/l	BSP ₅ , mg/l	N/NH ₄ , mg/l	N _{kop.} , mg/l	P _{kop.} , mg/l	Ekoloģiskās kvalitātes gala novērtējums
2022	L6	2	-	-	-	1.71	0.041	3
2023	L6	2	-	-	-	1.290	0.049	2

Kvalitāte: Augsta Laba Vidēja Slikta Ļoti slikta

Balstoties uz direktīvas 2013/39/ES⁵ 8 vielu mērījumiem virszemes **ūdenī**, ŪO E048SPDA **ķīmiskā kvalitāte** 2023. gadā **ir laba** (mērījumi veikti stacijā *Rīgas ūdenskrātuve, 1.0 km leļpus Lipšiem*). 2023. gadā gliemjos veiktie tādu ķīmisko vielu mērījumi kā fluorantēns un benz(a)pirēns liecina par **labu** ķīmisko kvalitāti Rīgas ūdenskrātuvē.

2022. gadā (mērījumi veikti stacijā *Rīgas ūdenskrātuve, 1.0 km leļpus Lipšiem*) – ķīmiskā kvalitāte bija **slikta**. Jo Rīgas ūdenskrātuvē benz(a)pirēna gada vidējās koncentrācijas normatīvs 0.00017 µg/l bija pārsniegts – mērītā gada vidējā koncentrācija bija 0.000222 µg/l, kā arī heptahlorā un heptahlorā epoksīda summas gada vidējās koncentrācijas normatīvs 0.0002 ng/l bija pārsniegts rādītājam gada vidējā koncentrācija - 0.074 ng/l, kā arī maksimāli

⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2013/39/ES (2013. gada 12. augusts), ar ko groza Direktīvu 2000/60/EK un Direktīvu 2008/105/EK attiecībā uz prioritārajām vielām ūdens resursu politikas jomā Dokumentu attiecas uz EEZ. <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2013/39/oj/?uri=CELEX:32013L0039>

pieļaujamās koncentrācijas normatīvs 0.3 µg/l bija pārsniegts maksimālajai koncentrācijai 0.63 ng/l Rīgas ūdenskrātuvē.

Savukārt 2020. gadā Rīgas ūdenskrātuves biotā – **zivīs** (asaros) bija konstatētas paaugstinātas – **sliktai** kvalitātei atbilstošas šādu vielu koncentrācijas:

- bromodifenilēteru (BDE) summa 2.30386 µg/kg (vides kvalitātes normatīvs 0.0085 µg/kg);

- dzīvsudraba koncentrācija 0.052 mg/kg (vides kvalitātes normatīvs 0,02 mg/kg).

4. Piesārņojuma avotu raksturojums

Daugavas upē piesārņojošo vielu ienesi rada gan dabiskie procesi, gan cilvēku darbība. Daugavā raksturīgs gan punktveida, gan izkliedētais piesārņojums.

- Punktveida piesārņojums – tieša notekūdeņu izlaide, kā arī piesārņojums, kas nonāk upē stipri piesārņotu un neattīrītu notekūdeņu gadījumā. Tādā gadījumā rodas straujas, lēcienveida izmaiņas ūdens kvalitātē, tai skaitā var pasliktināties peldūdeņu mikrobioloģiskā kvalitāte.
- Izkliedētais jeb difūzais piesārņojums – bez noteiktas lokalizācijas, kurš rodas ieskalojoties virszemes noteces ūdeņiem, kuri satur paaugstinātas piesārņojošo vielu koncentrācijas. Parasti izkliedētais piesārņojums rada pakāpeniskas izmaiņas ūdens kvalitātē un tā avotu bieži vien ir grūti konstatēt.

Lielākās apdzīvotās vietas Rīgas ūdenskrātuves krastos ir Ķegums, Ogre, Ikšķile, Salaspils un Ķekava, kurām ir iespējama ietekme uz ūdenskrātuvi.

Rīgas ūdenskrātuves krastos ir gan apdzīvotas teritorijas, gan meža zemes, gan lauksaimniecības zemes, kā arī trīs polderi: Tomes, Ciemupes un Spolītes.

Saskaņā ar LVĢMC informāciju Salaspils peldvieta atrodas pa vidu notekūdeņu ietekmētu un piesārņotu vietu būtiski ietekmētu ŪO teritorijām. Ap Rīgas ūdenskrātuvi atrodas notekūdeņu un piesārņotu vietu būtiski ietekmēti ŪO (skatīt 2. pielikumu).

Rīgas HES ir atzīta par mākslīgi radīto nacionālas nozīmes plūdu riska teritoriju Daugavas upju baseinu apgabalā. Tās apkārtnē ir prioritāras nozīmes plūdu riskam pakļauta teritorija. Iespējama avārija Rīgas HES ietekmētu Salaspils, Ķekavas un Ogres novadus, kas gruntsūdeņu celšanās rezultātā var novest pie plūdiem.

Daugavas upē augšpus Salaspils pilsētas peldvietas ir arī divas neoficiālās peldvietas – “Daugavas peldvieta Saulkalnē” (*ap 5 km no Salaspils pilsētas peldvietas*) un “Daugavas peldvieta pie Ako piemiņas vietas, pie slīpa” (*ap 2,7 km no Salaspils pilsētas peldvietas*), kurās peldsezonas laikā Salaspils pilsētas pašvaldība veic peldūdus kvalitātes monitoringu.

Ņemot vērā, ka šīs peldvietas ir augšpus Salaspils pilsētas peldvietas, ūdens kvalitāte tajās var ietekmēt arī lejpus netālu esošo oficiālo peldvietu. Gan 2023. gadā, gan 2024. gadā peldvietā “Saulkalne” un peldvietā “Pie Ako piemiņas vietas” katrā tika ņemti pieci paraugi mikrobioloģiskajām analīzēm gadā. Peldvietā “Saulkalne” visu 2023. gada peldsezonu peldētājiem bija atļauts, bet peldvietā “Pie Ako piemiņas vietas” vienu reizi 2023. gada septembrī bija noteikts ierobežojums “Peldētājiem nav ieteicams”.

Savukārt 2024. gadā peldvietā “Saulkalne” vienu reizi augustā bija noteikts ierobežojums “Peldētājiem aizliegts” mikrobioloģiskā piesārņojuma dēļ, kā arī sākot ar augustu

bija novērota regulāra epizodiska zilaļģu savairošanās. 2024. gadā peldvietā “Pie Ako piemiņas vietas” vienu reizi septembra sākumā bija noteikts ierobežojums “Peldēties nav ieteicams” mikrobioloģiskā piesārņojuma dēļ, kā arī sākot ar augustu bija novērota regulāra epizodiska zilaļģu savairošanās.

Daugavas UBA galvenie punktveida piesārņojumu radošie avoti ir sadzīves un rūpnieciskie notekūdeņi. Notekūdeņu izplūdes analīze rāda, ka pēdējo 20 gadu laikā kopējais novadītais notekūdeņu daudzums, gan novadīto vielu apjoms vidē ir samazinājies pateicoties vides politikas īstenošanai un uzlabotai NAI sistēmai. Centralizēto kanalizācijas pakalpojumu pieejamība Daugavas UBA aglomerācijās iedzīvotājiem nav nodrošināta 100% apmērā, tāpēc daļa mājsaimniecību notekūdeņu attīrīšanai turpina izmantot decentralizēto kanalizācijas sistēmu risinājumus, kas palielina vides piesārņojuma risku. Centralizēto kanalizācijas tīklu izbūvi veic vietās, kur tas ir tehniski un ekonomiski pamatots, pārējā teritorijas daļā jānodrošina vides kvalitātes normatīviem atbilstošu notekūdeņu attīrīšanu ar alternatīvām metodēm. Daļa Daugavas sateces baseina atrodas Krievijā un Baltkrievijā, tādēļ UBA slodzei ir arī pārrobežu ietekme.

Salaspils peldvietai īstermiņa piesārņojuma iespējamie cēloņi ir Daugavas augštecē esošo apdzīvoto vietu neattīrītu notekūdeņu avārijas ieplūdes vai nelegāli novadīti notekūdeņi.

Klimata pārmaiņu dēļ spēcīgs lietus vasaras periodā var kļūt arvien biežāka parādība Latvijā, tādēļ notekūdeņu avārijas izlaides Daugavā ir aktuāla problēma, kas būtu jārisina, lai mazinātu mikrobioloģiskā piesārņojuma risku Daugavas peldvietās.

Apkopojot visu pieejamo informāciju par potenciālajiem piesārņojuma avotiem, kas varētu ietekmēt Daugavas upes Salaspils peldvietas ūdens kvalitāti, var izdalīt šādus faktorus:

- lietus notekūdeņi no apkārtējās teritorijas,
- notekūdeņu radītais piesārņojums,
- difūzā piesārņojuma ieplūde no sateces baseina,
- atmosfēras nokrišņi,
- sekundārais piesārņojums no dibennogulumiem,
- piesārņojums no atpūtniekiem, peldētājiem augšpus peldvietas,
- hidromorfoloģiskie pārveidojumi,
- plūdu risks.

Tādējādi Salaspils peldvietā pastāv notekūdeņu un piesārņotu vietu radīts piesārņojuma risks.

5. Makroaļģu un fitoplanktona aļģu, t.sk. zilaļģu izplatīšanās iespējas

Latvijas iekšzemes ūdeņos nav konstatētas makroaļģes, kas apdraudētu peldētāju veselību. Savukārt attiecībā uz fitoplanktona aļģēm draudus cilvēku veselībai rada pārmērīga zilaļģu savairošanās (t.s. ūdens „ziedēšana”), kuru izdalītie toksīni, aļģēm atmirstot, var radīt alergiskas ādas un gļotādu reakcijas. Par zilaļģu masveida savairošanos var liecināt duļķains, zilganzaļš ūdens, netīri zilganzaļa krāsas plēve uz ūdens un nepatīkama smaka, tāpat krastā var būt vērojami zilaļģu saskalojumi. Ja zilaļģes ūdenī novēro masveidā peldēties nav ieteicams, tāpat nav ieteicams izmantot šo ūdeni saimniecībā, dzirdīt dzīvniekus un makšķerēt. Mērenā klimata zonā akūtas saindēšanās iespēja no zilaļģu toksīniem cilvēkiem ir niecīga, tomēr jāņem vērā, ka zilaļģu toksīniem piemīt arī hepatotoksiska un neirotoksiska iedarbība.

Parasti zilaļģes attīstās stāvošos ūdeņos, bet var attīstīties arī lielu un nosacīti lēni plūstošu upju krastos un līčos. Kā veselību ietekmējošs faktors zilaļģes visbiežāk ir tieši peld sezonas laikā, kad vides apstākļi šo baktēriju attīstībai ir labvēlīgāki. Lai gan optimālā temperatūra zilaļģu attīstībai ir sākot no $+25^{\circ}\text{C}$, to attīstība var noritēt arī zemākās temperatūrās ($< +12^{\circ}\text{C}$). Ūdenstilpnes eitrofikācija ir galvenais cēlonis, kas rada potenciālu fitoplanktona aļģu, t.sk. zilaļģu masveida izplatīšanās iespēju. Zilaļģu pārmērīgu savairošanos veicina arī organiskais piesārņojums, jo zilaļģes ir pielāgojušās noteiktos apstākļos uzņemt gatavas organiskās vielas. Būtiska loma zilaļģu attīstībai ir ūdenstilpnes fosfora un slāpekļa daudzumam un pH līmenim ūdenī. Fosfora un slāpekļa daudzumu ūdenskrātuvē var ietekmēt tajā ieplūstošie notekūdeņi, notece no sauszemes teritorijām pēc lietus un lauksaimniecības process.

Kopš 2023. gadā Salaspils peldvietā uzsākti regulāri valsts monitoringa novērojumi, masveida zilaļģu savairošanās gadījumi, kuru dēļ būtu jāierobežo peldēšanās, Inspekcija konstatēja 2024. gada peld sezonā. Kopumā zilaļģu savairošanās dēļ 2024. gada peld sezonā “peldēties nav ieteicams” ierobežojums bija noteikts 15 dienas no 27. augusta līdz 10. septembrim ieskaitot. (skat. 12.att.).

12. attēls. Zilaļģu savairošanās Salaspils peldvietā 2024. gada augustā (avots: VI)

Secinājumi

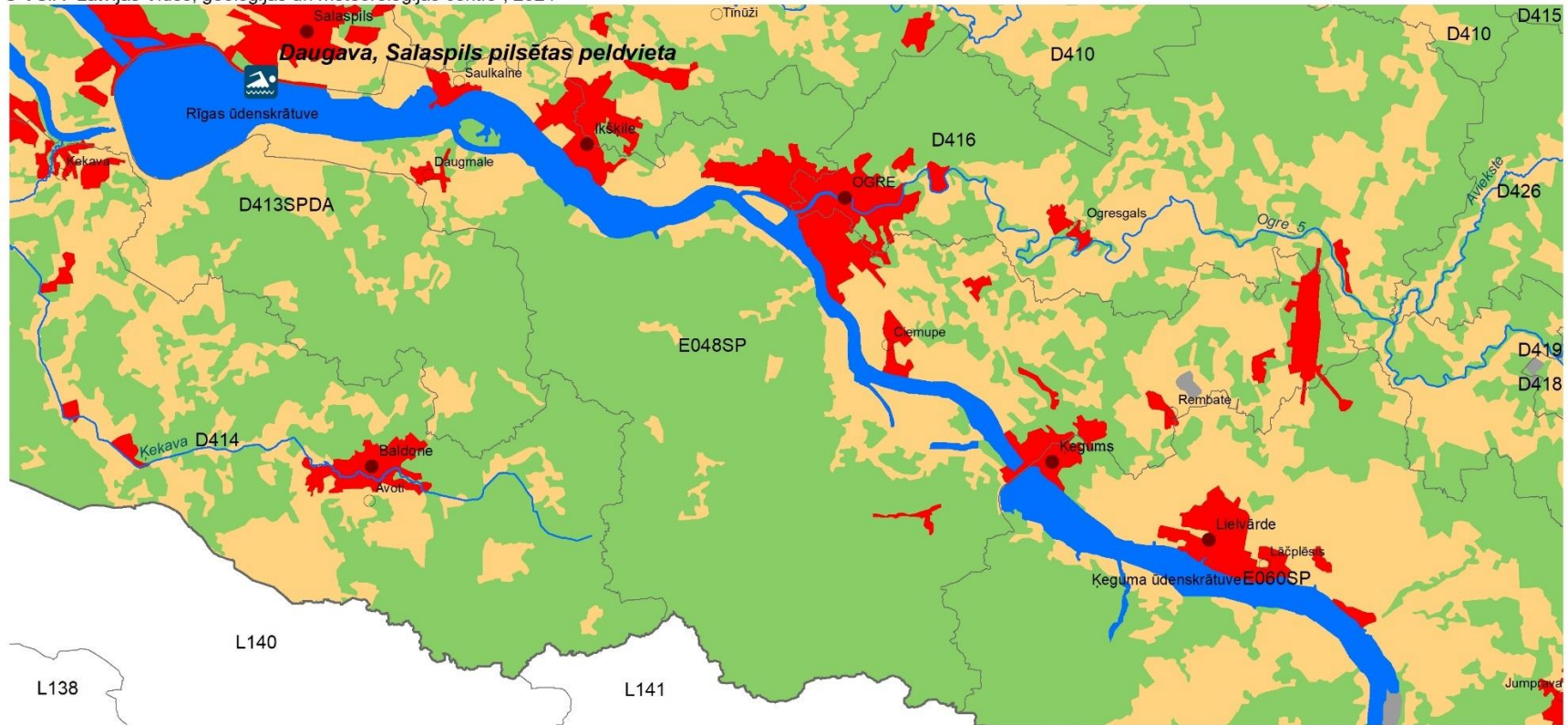
- ✓ **Pēdējo divu peldsezonu laikā Salaspils pilsētas peldvietā** pēc veiktā operatīvā mikrobioloģiskās kvalitātes novērtējuma, **peldēšanās ierobežojumi bija noteikti tikai 2024. gada peldsezonā - vienu reizi** balstoties uz paaugstinātu zarnu enterokoku daudzumu ūdenī (“peldēties nav ieteicams”) un **vienu reizi** zilaļģu savairošanās dēļ.
- ✓ Ilglaicīgā Salaspils peldvietas peldūdens kvalitāte tiks noteikta pēc 2026. gada peldsezonas, kad būs pieejami četru peldsezonu dati. Aktuālo visu peldvietu ilglaicīgās ūdens kvalitātes novērtējumu var skatīt Veselības inspekcijas mājaslapā: <https://www.vi.gov.lv/lv/aktualais-peldvietu-ilglaicigas-udens-kvalitates-novertejums>
- ✓ Salaspils peldvietas oficiālajā peldvietā un tās tuvumā **zilaļģu masveida savairošanās** ir regulāri novērota un **turpmāks** to savairošanās **risks citās peldsezonās pastāv**. Samazinot eitrofikāciju, samazināsies arī iespējamā zilaļģu savairošanās Salaspils novada peldvietu tuvumā.
- ✓ Salaspils pilsētas peldvietai tuvākajā virszemes ūdens monitoringa stacijā Daugavā 1,0 km leļpus Lipšiem 2023. gada vērtējums **virszemes ūdeņu ekoloģiskajai un ķīmiskajai kvalitātei bija labs**.
- ✓ Daugavas upes Salaspils peldvieta **ir pakļauta notekūdeņu un piesārņotu vietu radītam piesārņojumam**. Peldvietas ūdens kvalitātes piesārņojumu var radīt ne tikai pilsētas neattīrīto notekūdeņu avārijas ieplūdes, piemēram, spēcīga lietus rezultātā, bet arī piesārņojuma avoti Daugavas upes augštecē.
- ✓ Ūdens kvalitātes stāvokļa uzlabošanās Daugavā un Rīgas HES ūdensobjektā lielā mērā ir atkarīga no sateces baseina iekšzemes ūdeņu stāvokļa, un tā uzlabošanai jāveic kompleksi pasākumi gan Latvijā, gan kaimiņvalstīs.

Izmantotie informācijas avoti

1. Titullapas attēla avots: Pieejams: <https://visit.salaspils.lv/lv/ko-apskatit/salaspils/salaspils-aktiva-atputa-un-izklaide/salaspils-pludmale/>
2. Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2006/7/EK (2006. gada 15. februāris) par peldvietu ūdens kvalitātes pārvaldību un Direktīvas 76/160/EEK atcelšanu
3. Guidelines for compiling bathing water profiles. Implementation of the new bathing water directive 2006/7/EC in Estonia, 2009.
4. LVĢMC. Pārskats par virszemes un pazemes ūdeņu stāvokli 2022. gadā. Rīga, 2023.
Pieejams: https://videscentrs.lv/mc/files/Udens/udens_kvalitate/Parskats_par_virszemes_un_pazemes_udenu_stavokli_2022._g._27092023.pdf
5. LVĢMC. Latvijas klimats.
Pieejams: https://klimats.meteo.lv/klimats/latvijas_klimats/
6. LVĢMC. Daugavas upju baseinu apgabala apsaimniekošanas un plūdu riska pārvaldības plāns 2022-2027. gadam. T.sk. 4.A.b un 4.A.2.1.c pielikumi. Rīga, 2021
Pieejams: [4.A.b piel. Butiskas slodzes udensobjektos D.pdf](#) ;
Pieejams: [4.A.2.1.c piel. Decentralizeto kanalizācijas si..>](#)
7. LVĢMC. Daugavas upju un ezeru ūdensobjektu apraksti. Rīga, 2021.
8. Meliorācijas kadastra informācijas sistēma. Pieejams: <https://www.melioracija.lv>
9. Ministru kabineta 2017. gada 28. novembra noteikumi Nr. 692 „Peldvietas izveidošanas, uzturēšanas un ūdens kvalitātes pārvaldības kārtība”. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/295404>
10. Veselības inspekcija. Pārskats par peldvietu ūdens kvalitāti 2023., 2024. gada peldsezonā.
Pieejams: <https://www.vi.gov.lv/lv/peldvietu-udens-kvalitate>
11. Ministru kabineta 2011. gada 31. maija noteikumi Nr. 418 "Noteikumi par riska ūdensobjektiem". Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/231084>
12. Salaspils novada pašvaldība, Salaspils novada teritorijas plānojums, Salaspils novada Salaspils pilsētas teritorijas funkcionālā zonējuma karte. Pieejams: https://geolatvija.lv/geo/tapis?documents=open#document_141

1.pielikums. Zemes lietojuma veidi Daugavas upes Salaspils peldvietas augštecē un apkārtnē

© VSIA "Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs", 2024

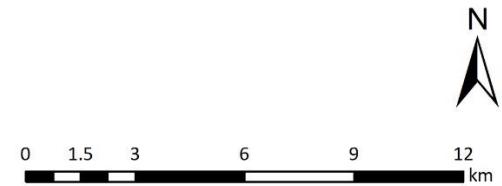

Apzīmējumi

- Peldvietas
- Ciemi
- Pilsētas
- Upju ūdensobjekti
- Daugavas upju baseinu apgabals
- Daļbaseini

Zemes virsmas apauguma veids (CORINE Land cover 2018 dati)

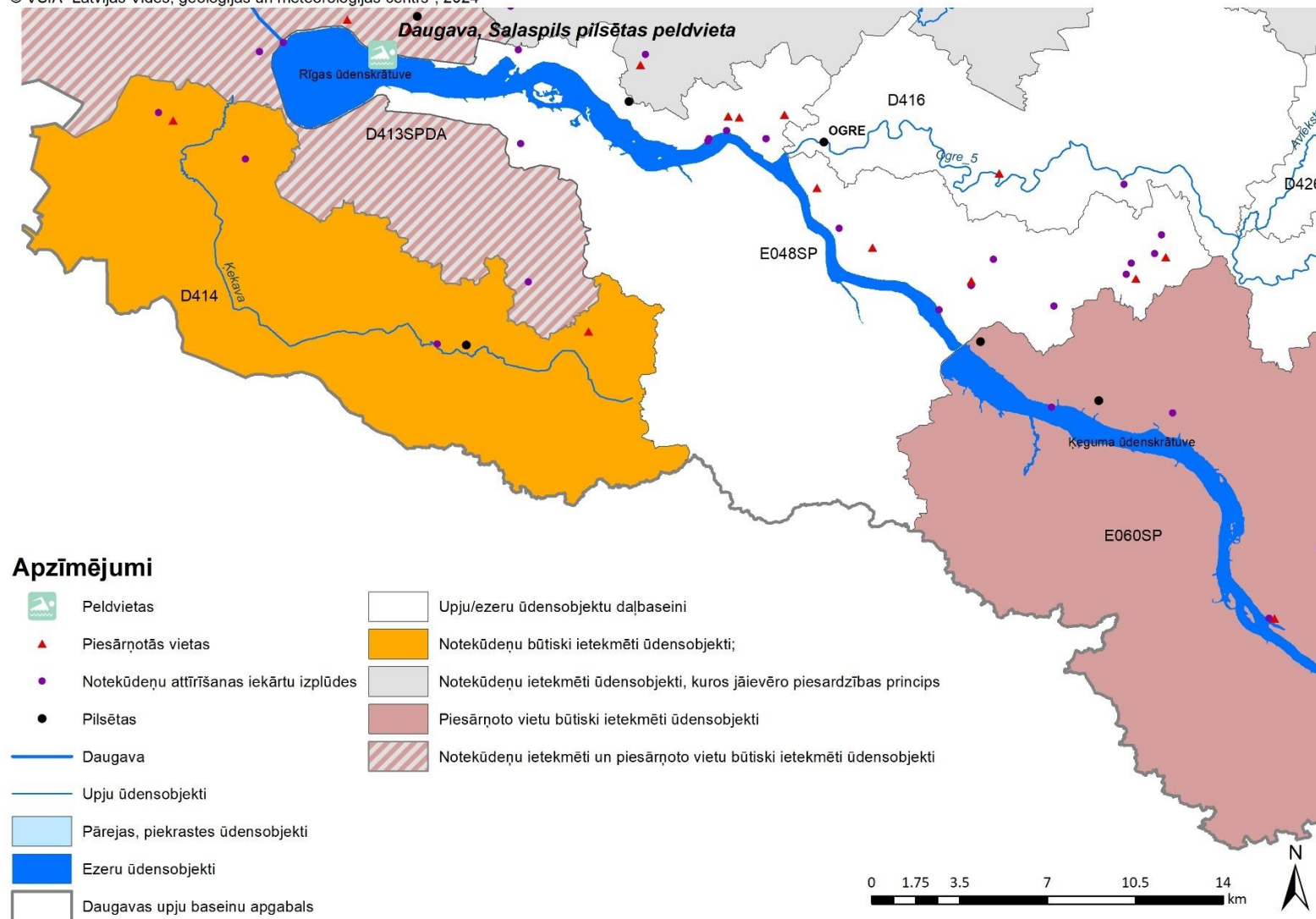
- Mākslīgās virsmas (zonas)
- Lauksaimniecības teritorijas
- Meži un pusdabiskās teritorijas
- Pārmitrās zemes
- Ūdeņi
- Ezeru ūdensobjekti

Avots: LVĢMC

2.pielikums. Punktveida piesārņojuma slodze Daugavas upes apkārtnē pirms un ap Salaspils peldvietu

© VSIA "Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs", 2024

Avots: LVĢMC